
VESZÉLYES ÁRUK KÖZÚTI SZÁLLÍTÁSA

Eljárásra vonatkozó munkautasítás

*Munkautasítás kidolgozásáért és karbantartásáért
felelős:*

*Társasági Biztonság-, Egészség- és
Munkavédelem vezető*

Jóváhagyó:

*HR és Társasági Szolgáltatások
igazgató*

Tartalomjegyzék

1.	Cél, hatály és hozzáférés meghatározása	4
1.1.	A munkautasítás célja	4
1.2.	A szabályzat hatálya	4
1.2.1.	A munkautasítás személyi hatálya, külső és belső érdekelt felek	4
1.2.2.	A munkautasítás időbeli hatálya	4
1.2.3.	Hatályon kívül helyezések	4
1.3.	Szakkifejezések, fogalomtár	4
1.4.	Hozzáférés	4
2.	A munkautasítás leírása	5
2.1.	Általános szabályok	5
2.2.	Veszélyes áru közúti szállításának általános szabályai	5
2.3.	Veszélyesáru-szállításban részt vevők kötelezettsége	5
2.4.	Veszélyes áruk szállítása	5
2.4.1.	Szagosító anyag import beszállítása a szagosító anyag gyártójától a Társaság vecsési központi szagosító anyag raktárába	6
2.4.2.	Szagosító anyag disztribúció a vecsési központi raktárból a földgázszállító rendszer központi és egyedi szagosító technológiáira	6
2.4.3.	Veszélyes hulladék elszállítása a Társaság üzemi, vagy munkahelyi veszélyeshulladék-gyűjtő helyeiről, illetve gázipari létesítményeiről a hulladékkezelő, ártalmatlanító helyekre	6
2.4.3.1.	A veszélyes hulladékok küldeménydarabos szállításra történő előkészítése	6
2.4.3.2.	Veszélyes hulladékok átadása	7
2.4.4.	Veszélyes áru beszállítása a Társaság raktáraiba, illetve gázipari létesítményeire	7
2.4.4.1.	A szállítás alkalmával betartandó előírások a veszélyes hulladékok küldeménydarabos szállításánál a gázipari létesítményről az üzemi veszélyeshulladék-gyűjtőbe	8
2.4.5.	Az egy szállítóegységben szállított mennyiségből adódó mentesség (ADR 1.1.3.6)	8
2.4.5.1.	Szállítási kategória legnagyobb összmenyiség kg vagy liter szorzó	9
2.4.5.2.	Egyféle veszélyes áru szállítása esetén	9
2.4.5.3.	Többféle veszélyes áru szállítása esetén	9
2.4.5.4.	Mértékegységek	9
2.4.5.5.	Veszélyes áruk szállítása során betartandó előírások	10
2.4.5.6.	Az egyéb szabályok által előírt okmányokon kívül a következő okmányoknak kell a szállítóegységen lenniük	
1.1.3.6. mentességgel történő szállítás esetén:		10
2.4.5.7.	Veszélyes áru szállítása során a következő előírásokat nem kell betartani	10
2.4.5.8.	Éghető hulladékok ADR előírásai	11
2.4.5.9.	A veszélyes áru szállítási információk megőrzése	12
2.4.6.	Szállítás jellegéből adódó mentességek (ADR 1.1.3.1/c)	12
2.4.6.1.	Küldeménydarabok szállítására vonatkozó előírások alól felmentést ad	12
2.4.6.2.	Mentesség érvényességének feltételei	12

2.4.6.3.	A javítás, karbantartás során keletkező veszélyes hulladékok gázipari létesítményről a veszélyeshulladék-gyűjtőkbe történő szállítás alkalmával betartandó előírások	13
2.4.6.4.	A javítás, karbantartás során keletkező veszélyes hulladékok szállítása során a következő előírásokat nem kell betartani	13
2.5.	Járműfelszerelés.....	13
2.6.	Rakományrögzítés.....	14
2.7.	Tűzoltó készülék.....	15
2.8.	Hatósági ellenőrzés, bírságok.....	15
3.	Kapcsolódó jogszabályok, külső szabályzatok	16
4.	Mellékletek.....	17
5.	A szabályzatban történt legfőbb változások.....	17

1. CÉL, HATÁLY ÉS HOZZÁFÉRÉS MEGHATÁROZÁSA

1.1. *A munkautasítás célja*

Az FGSZ Zrt. létesítményein és munkahelyein a veszélyes áru szállítása és a veszélyes árunak minősülő veszélyes hulladék átadása a szakcégek számára a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Fuvarozásáról szóló Európai Megállapodás (továbbiakban: ADR szabályzat) és a Társaság belső előírásainak megfelelően.

1.2. *A szabályzat hatálya*

1.2.1. A munkautasítás személyi hatálya, külső és belső érdekelt felek

A munkautasítás hatálya kiterjed az FGSZ Zrt. minden érintett munkavállalójára (akik a szállítást, tárolást végzik, felügyelik, illetve kapcsolatba kerülnek veszélyes árukkal), valamint az FGSZ Zrt. számára veszélyesáru-szállítással kapcsolatos tevékenységet végző külső vállalkozókra.

1.2.2. A munkautasítás időbeli hatálya

A szabályzat hatálybalépése a dokumentumjóváhagyó alkalmazásban a döntési hierarchia legfelsőbb szintjén álló jóváhagyó jóváhagyásának időpontja, mely időpont megjelenik a Társaság belső honlapján a szabályzat hatálybalépésének dátumaként. Ettől a naptól a szabályzat rendelkezései kötelezőek.

1.2.3. Hatályon kívül helyezések

Jelen szabályzat kiadásával egyidejűleg hatályon kívül helyeződik:

1.3. *Szakkifejezések, fogalomtár*

A szabályzatban előforduló fogalmak magyarázata a [Fogalmak, szakkifejezések](#) állományban található meg.

1.4. *Hozzáférés*

Jelen munkautasításhoz a Társaságon belüli hozzáférés nem korlátozott.

Jelen szabályzathoz a külső fél általi hozzáférés nem korlátozott, a szabályzat a Társaság külső honlapján kerül elhelyezésre.

2. A MUNKAUTASÍTÁS LEÍRÁSA

2.1. Általános szabályok

Jelen utasítás segítséget ad a Társaság veszélyesáru-szállításban érintett munkavállalóinak az ADR szabályok betartásában. A veszélyes áruk szállítása során az ADR szabályzat és az FGSZ Zrt. veszélyesáru-szállítást érintő belső előírásait figyelembe kell venni és teljeskörűen be kell tartani.

2.2. Veszélyes áru közúti szállításának általános szabályai

Veszélyes áru közúti szállításának általános szabályait a VIG-3 Egészségvédelmi és Biztonságtechnikai szabályzat 10.3.1.1. pontja tartalmazza.

2.3. Veszélyesáru-szállításban részt vevők kötelezettsége

A veszélyesáru-szállításban részt vevők kötelezettségeit és felelősségét a VIG-3 Egészségvédelmi és Biztonságtechnikai szabályzat 10.3.1.2. pontja részletesen tartalmazza.

2.4. Veszélyes áruk szállítása

1. A szerződéses partnerek által végzett jellemző veszélyesáru-szállítások:
  - a) Szagosító anyag import beszállítása a szagosító anyag gyártójától a Társaság vecsési központi szagosító anyag raktárába.
  - b) Szagosító anyag disztribúció a vecsési központi raktárból a földgázszállító rendszer központi és egyedi szagosító technológiáira.
  - c) Veszélyes hulladék elszállítása a Társaság üzemi, vagy munkahelyi veszélyeshulladék-gyűjtő helyeiről, illetve gázipari létesítményeiről a hulladékkezelő, ártalmatlanító helyekre.
  - d) Veszélyes áru beszállítása a Társaság raktáraiba, illetve gázipari létesítményeire.
2. A Társaság munkavállalói által végzett veszélyesáru-szállítások:
  - a) Az egy szállítóegységben szállított mennyiségből adódó mentesség (ADR 1.1.3.6)
  - b) Szállítás jellegéből adódó mentességek (ADR 1.1.3.1 c)

A fenti szállítások esetén az ADR szabályzat előírásait teljeskörűen be kell tartani.

Jelen Szabályzat a veszélyes áruk szállításával kapcsolatosan alábbi szerepkörökre terjed ki:

Szállítás típusa / ADR szerepkör	Feladó	Címzett	Szállító	Csomagoló	Berakó	Kirakó	Töltő	Tankkonténer vagy mobiltartány üzemben tartó
Fuvarozó	-	+	-	-	-	-	+	-
Fuvarozó	+	+	-	-	-	-	+	-
Fuvarozó	+	-	-	+	+	-	-	-
Fuvarozó	-	+	-	-	-	+	-	-
Saját számlás	+	+	+	+	+	+	+	-
Saját szállítás	-	-	-	-	-	-	-	-

A Szabályzat hatálya nem terjed ki (kivételek, nem szabályozott tevékenységek):

- a) a kiürült, tisztítatlan csomagolóeszközökre, amennyiben:
  - eredeti zárószervezetükkel, vagy egyéb, alkalmas módon, rendeltetésszerűen, szivárgásmentes módon le vannak zárva,
  - külső felületükhöz semmilyen veszélyes anyag nem tapad,
  - kellően épek ahhoz, hogy a bennük maradékként lévő anyagok révén a környezetükre ne jelentsenek semmilyen veszélyt és
  - a szállítóegységen való kielégítő rögzítésük megoldott.
- b) az üres, vagy kitisztított, de veszélyes anyagot maradékként sem tartalmazó csomagolóeszközökre,
- c) az ADR szerint veszélyesnek nem minősülő árukra.

2.4.1. Szagosító anyag import beszállítása a szagosító anyag gyártójától a Társaság vecsési központi szagosító anyag raktárába

A szagosító anyag import beszállításával, töltésével kapcsolatos részletes szabályokat az IG-26 Szagosítási ügyrend tartalmazza.

2.4.2. Szagosító anyag disztribúció a vecsési központi raktárból a földgázszállító rendszer központi és egyedi szagosító technológiáira

A szagosító anyag közúti szállításával kapcsolatos részletes szabályokat az IG-26 Szagosítási ügyrend tartalmazza.

2.4.3. Veszélyes hulladék elszállítása a Társaság üzemi, vagy munkahelyi veszélyeshulladék-gyűjtő helyeiről, illetve gázipari létesítményeiről a hulladékkezelő, ártalmatlanító helyekre

Az FGSZ Zrt. területén üzemelő veszélyeshulladék-gyűjtőhelyek üzemeltetésére és a veszélyes hulladékok gyűjtésére, tárolására vonatkozó részletes szabályokat Veszélyeshulladék-gyűjtők üzemeltetési szabályzata (MU-ELJ-17) tartalmazza.

Veszélyes hulladékoknál a fő veszélyt jelentő tulajdonságai alapján kell meghatározni a veszélyes hulladék ADR szerinti besorolását (UN számát, helyes szállítási megnevezését, áru veszélyességi osztályát, csomagolási csoportját).

A veszélyes hulladékok ADR szerinti besorolását az erre felkészített környezetvédelmi szakértő, valamint BEM szakértők végzik a veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadóval (továbbiakban ADR tanácsadó) egyeztetve.

2.4.3.1. A veszélyes hulladékok küldeménydarabos szállításra történő előkészítése

Veszélyes hulladékot a hulladék fizikai és kémiai hatásainak ellenálló gyűjtőedényben, csomagolóeszközben (pl. hordó, konténer) elkülönítetten kell gyűjteni, úgy, hogy a hulladék csapadékvízzel ne érintkezzen. A hulladékokat keverni nem lehet.

A veszélyeshulladék-gyűjtő csomagolóeszközökön a hulladékot tárolónak és/vagy szállítónak mindig fel kell tüntetni (még a kiürült, tisztítatlan veszélyes csomagolási hulladékokon is):

- a) a veszélyes hulladék megnevezését,

- a) a hulladék UN számát (kombinált csomagolás esetén a külső és belső csomagolásokon is jól láthatóan szerepelnie kell),
- b) A hulladéktermelő (feladó) nevét
- c) A hulladékkezelő (címzett) nevét
- d) a hulladék HAK kódját,
- e) ADR veszélyességi bárcát megfelelően orientált helyzetben (számot tartalmazó sarok lefelé álljon),
- f) 450 l-nél nagyobb űrtartalmú IBC-k egymással szemközti két függőleges oldalán is elhelyezendő a veszélyességi bárca és a hulladék UN száma,
- g) szükség esetén az álló helyzetet jelölő nyilatkat,
- h) a csomagolóeszközön szerepelnie kell a csomagoló anyag minősítésére vonatkozó UN kódnak,
- i) gyűjtőedényt (pl. hordót) biztonságosan le kell zárni, a hulladék kiömlését, kiszóródását megakadályozó módon.

2.4.3.2. Veszélyes hulladékok átadása

Veszélyes hulladékokat csak szerződéssel és megfelelő engedélyekkel rendelkező szakcég szállíthatja el az FGSZ Zrt. létesítményeiből és munkahelyeiről.

A veszélyes hulladékokat a Társasággal szerződött hulladékártalmatlanító szakcég előre bejelentett időpontban elszállítja a Területi Központok, kompresszorállomásokhoz tartozó veszélyeshulladék-üzemi és munkahelyi gyűjtő helyekről, illetve a gázipari létesítményekről.

A hulladék átadója ADR 1.3 fejezet szerint kioktatott saját munkavállaló lehet.

A hulladék átadója gondoskodik az alábbiakról:

- a) Amennyiben a hulladékokat ugyanabban a csomagolóeszközben szállítják, mint amiben gyűjtik, a csomagolásnak eleget kell tennie az ADR szabályzat előírásainak.
- b) A veszélyes hulladékot tartalmazó elsődleges vagy másodlagos csomagoláson jól láthatóan és olvashatóan a hulladék UN száma, veszélyességi jelölése, a szállítási lapon szereplő sorszám és a hulladék azonosító kódja (HAK kód) fel legyen tüntetve (1. számú melléklet).
- c) Az elszállításra kerülő veszélyes hulladék biztonságos szállításához szükséges információkat a szállítást végző személlyel ismertetni szükséges (pl.: biztonsági intézkedések, tűz esetén mivel oltható stb.)
- d) A szállító/fuvarozó részére csak a Szállítási lapon feltüntetett:
  - o veszélyes hulladékot
  - o sérülésmentes, ADR-minősített csomagolóeszközben,
  - o feltüntetett mennyiségben (kg/L),
  - o a csomagolóeszköz darabszámának megfelelően (pl. 4 hordó)
  - o a csomagolóeszközön jól látható jelölésekkel (UN szám, veszélyességi bárca) adhatja át.
- e) Tartányos és ömlesztett veszélyes áru szállítása esetén ellenőrzi a szállítóegységen, hogy jól láthatóak és megfelelő méretűek-e a jelölések (számos narancssárga tábla, veszélyességi bárca).

2.4.4. Veszélyes áru beszállítása a Társaság raktáraiba, illetve gázipari létesítményeire

A szerződéses partnerek által végzett veszélyes áru beszállítása a Társaság raktáraiba, illetve gázipari létesítményeire az ADR előírások betartásával történhet.

Az FGSZ Zrt. területén üzemelő veszélyeshulladékok munkahelyi és üzemigyjűtőhelyeinek üzemeltetésére és a veszélyes hulladékok gyűjtésére, tárolására vonatkozó részletes szabályokat a Veszélyeshulladék-gyűjtők üzemeltetési szabályzata (MU-ELI-17) tartalmazza.

Veszélyes hulladékok szállítását csak szerződéssel és megfelelő engedélyekkel rendelkező szakcég végezheti.

2.4.4.1. A szállítás alkalmával betartandó előírások a veszélyes hulladékok küldeménydarabos szállítása során a gázipari létesítményről az üzemi veszélyeshulladék-gyűjtőkbe

A hulladéktermelőnek a veszélyes hulladékot a hulladék fizikai és kémiai hatásainak ellenálló gyűjtőedényben, csomagolóeszközben (pl. hordó, konténer) elkülönítetten kell gyűjteni úgy, hogy a hulladék csapadékvízzel ne érintkezzen.

A hulladékokat keverni nem lehet. A gyűjtőedényt (pl. hordót) biztonságosan le kell zárni, hogy a hulladék ne tudjon kiömleni, kiszóródni.

A veszélyeshulladék-gyűjtő csomagolóeszközökön hulladéktermelőnek és/vagy a szállítónak mindig fel kell tüntetni (még a kiürült, tisztítatlan veszélyes csomagolási hulladékokon is):

- a) a vegyi veszélyes hulladék megnevezését,
- b) a hulladék UN számát (kombinált csomagolás esetén a külső és belső csomagolásokon is jól láthatóan szerepelnie kell a vegyszer hulladékok UN számainak),
- c) ADR veszélyességi bárcát megfelelően orientált helyzetben (számot tartalmazó sarok lefelé álljon),
- d) a hulladék HAK kódját
- e) 450 l-nél nagyobb űrtartalmú IBC-k egymással szemközti két függőleges oldalán is elhelyezendő a veszélyességi bárcát és a hulladék UN számát,
- f) szükség esetén az álló helyzetet jelölő nyilatkat,
- g) valamint a csomagoló eszközön szerepelnie kell a csomagoló anyag minősítésére vonatkozó UN kódoknak is.

2.4.5. Az egy szállítóegységben szállított mennyiségből adódó mentesség (ADR 1.1.3.6)

A saját számlás belföldi küldeménydarabos szállítások különleges esete az, amikor az ADR 1.3 fejezet szerint kioktatott FGSZ-es munkavállalók a Társaság saját tulajdonát képző veszélyes áru és a veszélyes hulladék szállítása kis kiszerezésben saját vagy bérelt gépjárművel történik. Az egy szállítóegységben szállított mennyiségből adódó mentesség-re vonatkozó előírások, ún. 1.1.3.6. szakasz szerinti mennyiségek alatt.

Az egy szállítóegységben szállított mennyiségből adódó mentességre vonatkozó előírások betartását és betartatását a veszélyes áru szállításban részt vevőknek kell biztosítani.

Akkor lehet alkalmazni, ha:

- a) a veszélyes áru szállítása csak küldeménydarabos szállítással történik,
- b) a mentesség alkalmazása céljából a veszélyes árukat szállítási kategóriákhoz rendelik,
- c) a szállítási kategóriák: „0”, „1”, „2”, „3”, és „4” számmal vannak az ADR-ben jelezve.
- d) szállítási kockázat (1000 pont) kiszámítását, és az ADR szerinti fuvarokmány kitöltését, az ADR 1.3 fejezet szerint kioktatott és érvényes oktatási igazolással rendelkező munkavállaló és a biztonsági tanácsadó végezheti el.

2.4.5.1. Szállítási kategória legnagyobb összmenyiség kg vagy liter szorzó

Ha különböző szállítási kategóriába tartozó veszélyes árukat szállítanak egy szállítóegységben, akkor a táblázat szerinti szabályokat kell betartani:

Szállítási kategória	Mennyiségi küszöb szállítóegységenként kg./l.	Veszélyességi szorzószám
1	20	50
2	333	3
3	1000	1

„4” szállítási kategóriába tartozó anyagoknál korlátlan, vagyis a szállító jármű befogadóképessége határozza meg az áru mennyiségét.

A kapott szorzatokat össze kell adni, az így kapott összeg nem lehet nagyobb, mint 1000. Ha nagyobb, mindaddig csökkenteni kell a szállítandó áruk mennyiségét, míg az összeg kisebb lesz 1000-nél.

2.4.5.2. Egyféle veszélyes áru szállítása esetén

A veszélyes áru legnagyobb szállított mennyisége nem haladhatja meg az adott szállítási kategóriához rendelt legnagyobb összmenyiséget.

2.4.5.3. Többféle veszélyes áru szállítása esetén

A veszélyes áruk összes mennyiségét szállítási kategóriánként meg kell szorozni a szállítási kategóriákhoz rendelt szorzóval. Az így kapott számokat össze kell adni és az összegük nem haladhatja meg az 1000-et.

Példa: 4 db 50 literes mintagázpalack, egy db 20 literes benzines, és egy db 50 literes gázolajos kanna egy szállítóegységen történő szállítása esetén:

Szállítási kategória	Veszélyes áru	Veszélyességi szorzószám
2	4*50 liter Földgáz, sűrített	x 3 = 600
2	20 liter Benzin	x 3 = 60
3	50 liter Gázolaj	x 1 = 50
	Σ	710

FIGYELEM! Ha a szorzatok összege meghaladja az 1000-et, az ADR 1.1.3.6 bekezdése szerinti mentesség nem alkalmazható! A biztonsági tanácsadót előzetesen értesíteni kell, hogy a szállítás elvégezhető-e.

Az egyes veszélyes áruk szállítási kategóriáinak meghatározásához, az anyag biztonságtechnikai adatlapja birtokában fel kell venni a kapcsolatot a Társaság veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadójával, aki megadja a szükséges információt.

2.4.5.4. Mértékegységek

A szállítandó veszélyes áruk összmenyiségét az ADR 1.1.3.6 szerinti mentességnél az alábbi mennyiségek és mértékegységek használatával kell figyelembe venni:

- a) Tárgyaknál: Bruttó tömeg (kg)
- b) Gépekben és készülékekben lévő veszélyes áru esetén a bennük lévő veszélyes áru összmenyisége: kg-ban vagy literben (l)
- c) Szilárd anyagoknál: Nettó tömeg (kg)
- d) Cseppfolyósított gázoknál: Nettó tömeg (kg)
- e) Mélyhűtött, cseppfolyósított és oldott gázoknál: Nettó tömeg (kg)
- f) Folyékony anyagoknál a tartalmazott veszélyes áru összmenyisége: literben (l)
- g) Sűrített gázoknál, adszorbeált gázoknál tartály víztérfogata: literben (l)
- h) Nyomás alatti vegyszereknél a tartály víztérfogata: literben (l)

2.4.5.5. Veszélyes áruk szállítása során betartandó előírások

- a) Küldeménydarabok szállítására vonatkozó előírások:
  - o a csomagoló eszközök ADR szerinti minősítéssel rendelkezzenek,
  - o az UN azonosító számot és a veszélyességi bárcákat fel kell tüntetni a csomagolóeszközön,
  - o szükség esetén orientációs nyíl jelöléssel.
- b) Szállítóegységre vonatkozó előírások:
  - o a fuvarokmányra vonatkozó előírás,
  - o tűzoltó készülékre vonatkozó előírás,
  - o a szállításban részt vevők ADR 1.3 fejezet szerinti képzésére vonatkozó előírás,
  - o küldeménydarab felnyitására vonatkozó előírás, vagyis, hogy a jármű vezetője vagy a kísérő személy veszélyes anyagot tartalmazó küldeménydarabot nem nyithat fel,
  - o dohányzási tilalom: a kezelési műveletek alatt tilos a dohányzás a járművek környezetében és a járművek belsejében. A dohányzási tilalom az elektronikus cigaretta és az ahhoz hasonló eszközök használatára is vonatkozik,
  - o járművek felügyeletére vonatkozó előírás,
  - o be kell tartani az együvé rakásra, elkülönítésre, a rakfelület tisztaságára, az árukezelésre vonatkozó előírásokat.
  - o a veszélyes áru biztonsági adatlapjában meghatározott előírásokat be kell tartani.

2.4.5.6. Az egyéb szabályok által előírt okmányokon kívül a következő okmányoknak kell a szállítóegységen lenniük 1.1.3.6. mentességgel történő szállítás esetén:

- a) a járműszemélyzet minden tagjának előírt fényképes személyazonosító okmányának,
- b) a járműszemélyzet minden tagjának ADR 1.3 szerinti oktatási igazolásának,
- c) veszély áru biztonsági adatlapjának,
- d) hatósági engedélynek - amennyiben szükséges.

2.4.5.7. Veszélyes áru szállítása során a következő előírásokat nem kell betartani

Ha az egy szállítóegységben szállított veszélyes áruk mennyisége nem haladja meg az adott szállítási kategóriához tartozó értéket és a maximális kockázati értéket (1000 pont), **nem kell betartani** a következő előírásokat:

- Szállítóegység bárcával, illetve narancssárga táblával való megjelölés.

A fuvarokmányoknak az alábbi, ADR szerinti adattartalommal kell rendelkezniük:

- A szállított veszélyes áruk ADR szerinti besorolása, melyek az alábbi adatokból állnak:
  - o „UN” felirat, melyet az UN szám követ,

- A veszélyes áru helyes szállítási megnevezése, melyet zárójelbe téve ki kell egészíteni az anyag műszaki megnevezésével, másként meg nem nevezett (M.N.N.) tételek esetében,
- Az előírt veszélyességi bárca (vagy bárcák) száma. Amely anyag egynél több veszéllyel rendelkezik, ott a főveszély bárcájától jobbra, zárójelbe téve kell a járulékos veszély, vagy veszélyek előírt bárcáinak számát feltüntetni,
- Az áru ADR szerinti csomagolási csoportját.
- a) Ezeket az adatokat csak a fenti sorrendben, írásjelpontossággal, bármilyen egyéb adat beszúrása nélkül kell feltüntetni az okmányban.
Társaságunknál leggyakrabban előforduló veszélyes áruk jegyzékét a 2. sz. melléklet tartalmazza.
- b) A szállított küldeménydarabok száma és ADR szerinti csomagolóeszközök az alábbi példák szerint:
  - „7 db kanna” vagy „3 db zsák” vagy „1 db IBC”, vagy „5 db hordó”, vagy „2 db palack”
- c) A szállított veszélyes áruk szállítóegységen megjelenő összes mennyisége szállítási kategóriánként összesítve.
- d) A szükséges számítást jelen munkautasítás 2.5.1.1. pontja szerint kell elvégezni és a kapott mennyiségeket az alábbi mértékegységekkel kell feltüntetni:
  - Amennyiben azonos szállítási kategórián belül kg-ban és literben kifejezendő veszélyes áruk is megjelennek, úgy azok összes mennyiségét külön-külön meg kell adni. Példa:
    - „2. szállítási kategória: 30 kg + 15 l”
    - „3. szállítási kategória: 10 kg + 450 l”
- e) A veszélyes áruk feladójának és címzettjének a neve és pontos címe
  - A címek megadásánál törekedni kell a lehető legnagyobb pontosságra. Alapvetően utca- és házszámponthoz, ennek hiányában helyrajzi szám, ennek hiányában a közeledési útvonal száma és kilométerszelvény-pontossággal kell az adatokat feltüntetni.
- f) Az elkészítendő fuvarokmányok mintája:
  - veszélyes áru szállítása esetén a 3. sz. melléklet.
  - veszélyes hulladék szállítása esetén 4. sz. melléklet.

A fuvarokmányokat valamennyi, jelen dokumentációban szabályozott szállítás esetében használni kell.

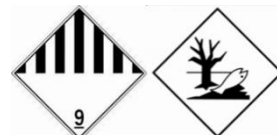
2.4.5.8. Éghető hulladékok ADR előírásai

Az FGSZ Zrt. munkahelyein keletkező éghető hulladékokra vonatkozó tárolás tűzvédelmi előírásait a VIG-3 Egészségvédelmi és Biztonságtechnikai szabályzat, az IG-RÜ-38 Rendszerüzemeltetés Tűzvédelmi Szabályzat, valamint a MU-ELJ-17 szabályzat vonatkozó pontjai tartalmazzák.

Önmelegedő tulajdonsággal rendelkező veszélyes hulladék szállításának feltételei az ADR „Az egy szállítóegységben szállított mennyiségből adódó mentesség” pontban leírtak szerint:

- a) Zárható, fém hordóba, ömlesztett áru konténerbe helyezés
- b) Piroforos, önmelegedő tulajdonság megszüntetése

- o veszélyes mértékű felmelegedésük, kiszáradásuk megelőzése érdekében kötelező folyamatosan nedvesen tartani
- c) Más éghető anyagtól elkülönített tárolás
- d) Légmentesen lezárt csomagolóeszköz
- e) Helyes szállítási megnevezés: **UN 3077 HULLADÉK KÖRNYEZETRE VESZÉLYES SZILÁRD ANYAG, M.N.N., (vas-szulfidos por), 9, III**
- f) helyesen kitöltött fuvarokmány (4. sz. melléklet)

2.4.5.9. A veszélyes áru szállítási információk megőrzése

A fentiekben meghatározott veszélyesáru-fuvarokmányokat a szállítást követően 15 napon belül az alábbi e-mail címre szükséges megküldeni: ebk@fgsz.hu.

2.4.6. Szállítás jellegéből adódó mentességek (ADR 1.1.3.1/c)

Az ADR előírásait nem kell alkalmazni: a vállalatok (vállalkozások) olyan szállításaira, amely főtevékenységüket kiegészíti, mint például a mély- és magasépítési munkaterületek ellátása, vagy méréssel, **javitással és karbantartással kapcsolatos szállítások**, illetve visszaszállítások csomagolóeszközként legfeljebb 450 liter mennyiségű veszélyes áru esetén és az 1.1.3.6 bekezdésben meghatározott mennyiségi határokon belül. Az összes szállított mennyiség pedig nem haladja meg az ADR 1.1.3.6 alfejezetében meghatározott mennyiséget (1000 l gázolaj esetén, 333 liter benzin esetén).

A szállítás jellegéből adódó mentességgel történő veszélyes áru és/vagy veszélyes hulladék szállításra vonatkozó előírásokat a Társaság minden érintett munkavállalójának be kell tartania.

2.4.6.1. Küldeménydarabok szállítására vonatkozó előírások alól felmentést ad

- a) Szállítóegység bárcával, illetve narancssárga táblával való megjelölése
- b) ADR csomagolóeszköz használata (de javasolt)
- c) Küldeménydarabon UN azonosító szám és veszélyességi bárcák feltüntetése
- d) Kísérő dokumentáció szállítása alól (fuvarokmány)
- e) A járműszemélyzet minden tagjának ADR 1.3 szerinti oktatási igazolás alól.

2.4.6.2. Mentesség érvényességének feltételei

- a) A javítással és karbantartással kapcsolatos saját számlás szállítások pl. területi központból gázátadó állomásra és vissza, üzemanyag-beszerezés.
- b) Az összes szállított mennyiség nem haladja meg az ADR 1.1.3.6 alfejezetében meghatározott mennyiséget.
- c) Meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a veszélyes áru normális szállítási feltételek melletti kiszabadulásának megakadályozására (megfelelő minőségű és zárható csomagolóeszköz, biztonságos rakományrögzítés).
- d) Nem alkalmazható anyagbeszerzés, belső anyagelosztás esetén.
- e) Dohányzási tilalom: a kezelési műveletek alatt tilos a dohányzás a járművek környezetében és a járművek belsejében. A dohányzási tilalom az elektronikus cigaretta és az ahhoz hasonló eszközök használatára is vonatkozik.
- f) Rakfelület tisztaságára, az árukezelésre vonatkozó előírások betartása.
- g) Felszerelésekre vonatkozó előírások betartása.
- h) Tűzoltó készülékre vonatkozó előírások betartása.

- i) ADR 1.1.3.1. c) mentességgel történő szállítás esetén az alábbi okmányoknak kell a szállítóegységen lenniük:
- a járműszemélyzet minden tagjának előírt fényképes személyazonosító okmánya,
  - veszélyes áru biztonsági adatlapja.

2.4.6.3. A javítás, karbantartás során keletkező veszélyes hulladékok gázipari létesítményről a veszélyeshulladék-gyűjtőkbe történő szállítás alkalmával betartandó előírások

Pl.: veszélyes anyaggal szennyezett csomagolóanyagok (fólia, doboz, fém kanna), javításhoz használt eszközök, amelyek további felhasználásra nem kerülnek.

- a) hulladék csomagolásához csak szivárgásmentes csomagolóeszköz használható.
- b) A veszélyes áru biztonsági adatlapjában meghatározott előírásokat be kell tartani.
- c) A keletkező veszélyes hulladékot műanyag zsákokba (pl. ADR zsák) és merevfallú zárható fedeles csomagolóeszközökbe helyezve kell szállítani.
- d) A csomagolóeszköz kialakításának, a hulladék csomagolóeszközbe helyezésének és lezárásának meg kell felelnie a hulladék kezeléséről szóló jogszabály rendelkezéseinek, valamint az ADR idevonatkozó részeinek.
- e) A csomagolóeszközöket megfelelően rögzíteni kell, hogy normál szállítási körülmények között ne rongálódhassanak meg.
- f) Az ADR műanyag zsákokat sem a járműben, sem merevfallú csomagolóeszközben nem szabad annyira összenyomni, hogy elveszítsék szivárgásmentességüket.
- g) A szállításban közreműködőknél fényképes személyazonosító okmány.

2.4.6.4. A javítás, karbantartás során keletkező veszélyes hulladékok szállítása során a következő előírásokat nem kell betartani

- a) A csomagoló eszköznek nem kell ADR szerinti minősítéssel rendelkeznie (de használata ajánlott).
- b) UN azonosító szám és veszélyességi bárcák feltüntetése a csomagolóeszközön.
- c) Nem kell fuvarokmány.
- d) A jármű személyzet minden tagjának ADR 1.3 szerinti oktatási igazolás.

2.5. Járműfelszerelés

A veszélyes áruk szállítóegységeinek az alábbi előírásoknak kell megfelelniük.

Minden szállítóegységen a gépjárművezető feladata készenlétben tartani:

- a) 1 db, EN3 szabvány szerinti, ABC típusú, legalább 2 kg töltetű, por oltóanyagú (vagy más oltóanyagú, de azonos oltási képességű) hordozható tűzoltó készüléket.
- b) Szemöblítő palack folyadékot.
- c) Elsősegély-felszerelést - DIN13164.
- d) Elakadásjelző háromszöget.
- e) Fényvisszaverő mellényt (pl. az EN ISO 20471 szabványnak megfelelő)
- f) Egy pár védőkesztyűt.
- g) A szem védelmére alkalmas eszközt (pl. védőszemüveget).
- h) Bizonyos osztályokhoz a következő kiegészítő felszerelést kell a szállítóegységen tartani:

- A 2.3 vagy a 6.1 veszélyességi bárca, ill. nagybárca használata esetén a járműszemélyzet minden tagja részére **légzésvédő maszk**, menekülő-kázmza.
- i) Lapátot.
- j) A csatornanyílás lefedésére alkalmas eszközt.
- k) Gyűjtőedényt (pl. ADR zsák).

2.6. Rakományrögzítés

A veszélyes áruk szállításánál a szállító **(gépjárművezető)** fontos feladata a rakomány megfelelő elhelyezése, rögzítése. A jármű rakterében elmozduló, esetleg lehulló (nem megfelelően rögzített) árudarabok, munkaeszközök súlyos balesetet, károkat okozhatnak.

A rakomány rögzítése során a szállítónak meg kell vizsgálni, hogy:

- a rakomány különböző darabjai megfelelően vannak-e elhelyezve,
- azok a járművön kielégítően rögzítettek-e,
- a csomagolóeszköz megfelelő módon le vannak-e zárva, tartalmuk kiömlése, kijutása biztosított-e
- az egyes darabok nem tudnak-e elmozdulni egymáshoz, vagy a jármű oldalfalaihoz képest,
- a rögzítésre használt eszközök megfelelő minőségűek, erősségűek-e a rakomány rögzítésére (a rakomány védhető például az oldalfalakhoz erősített leszorító hevederekkel, csúszó- és állítható kengyelekkel, légszákokkal és csúszásgátló szerkezetekkel), épek-e,
- ha nem használnak rögzítő eszközt, a rakomány teljesen kitölti-e a rakteret (a rakományrögzítés megfelelőnek tekinthető, ha az egész raktér minden rétege teljesen ki van töltve küldeménydarabokkal),
- a veszélyes áruval egy raktérbe helyezett nem veszélyes áruk megfelelően rögzítve vannak-e (a nem veszélyes áruk elmozdulása nem okozhatja a veszélyes áru csomagolásának a sérülését),
- az elhelyezés irányát jelző nyilak kombinált csomagolások, folyékony anyagot tartalmazó belső csomagolásokkal, szellőző szerkezettel ellátott önálló csomagolások és mélyhűtött, cseppfolyósított gázok szállításához használt mélyhűtő tartályoknál megvannak-e.

A rögzítés hiánya nemcsak a sérülésből, hanem a rögzítő eszközök hiányából, nem megfelelő alkalmazásából is kitűnik.

Szabálytalan a rögzítés:

ha a fenti szabályok valamelyike nem teljesül pl.:

- ha a rakomány (bizonyíthatóan) elmozdulhat,
- ha a rakomány elmozdult,
- ha a rögzítésre használt eszközök állapota nem megfelelő,
- ha nem figyeltek a kezelési bárca utasítására,
- ha nem figyeltek az elkülönítés szabályaira.

Az ellenőrzés során észlelt sérült csomagolásnál, vagy tömítetlen küldeménydarabnál, kiszóródott, kifolyt veszélyes árunál, szállítmánynál a szállítás felfüggesztése indokolt lehet. Az ilyen esetekben a

gépjárművezetőnek rendkívüli esemény jelentési kötelezettsége van, a VIG-3 szabályzat 6. fejezete szerint kell eljárnia.

2.7. Tűzoltó készülék

Gépjárművekből, továbbá a tehergépkocsiból és pótkocsiból, valamint nyerges vontatóból és félpótkocsiból álló járműszerelvényen, amelynek megengedett legnagyobb össztömege az alábbi táblázatnak megfelel, A, B és C tűzosztályú tüzek oltására alkalmas EN 3 (EN 3-7:2004 + A1:2007) vonatkozó előírásainak szabványos, por oltóanyagú hordozható, porral oltó tűzoltó készüléket kell készenlétben tartani a járműtűz eloltására.

Gépjármű megengedett legnagyobb össztömege	Hordozható tűzoltókészülék-specifikáció	Vonatkozó előírás
≤3,5 t	1 db legalább 2 kg-os töltöttömegű ABC por	178/2017. (VII. 5.) Korm. r. 2. mell. 8.1.4.2-8.1.4.5
>3,5 t; ≤12 t	1 db legalább 6 kg-os töltöttömegű ABC por	6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 107. §
<12 t	1 db legalább 12 kg-os ABC por vagy 2 db legalább 6 kg-os töltöttömegű ABC por	6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 107. §

A tűzoltó készülékeket üzemképesség biztosítása céljából az érvényes nemzeti szabványok előírásai szerint szükséges felülvizsgálni. A tűzoltó készülékeket olyan jellel kell ellátni, amely tanúsítja, hogy az illetékes hatóság által elismert szabványnak megfelel, valamint olyan jelöléssel, amely a következő felülvizsgálat időpontját (hónap, év) feltünteti.

2.8. Hatósági ellenőrzés, bírságok

A hatóság a veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésével, a veszélyes áru szállítás telephelyi ellenőrzésével, valamint az ellenőrzések során tapasztalt szabálytalanságok szankcionálásával kapcsolatos feladatait 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendeletben szabályozták.

3. KAPCSOLÓDÓ JOGSZABÁLYOK, KÜLSŐ SZABÁLYZATOK

Azonosító és Cím	Kapcsolat leírása
ADR egyezmény	A veszélyes áruk közúti szállításának szabályai
39/2021. (VII. 30.) ITM rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Megállapodás (ADR) „A” és „B” Mellékletének belföldi alkalmazásáról	A veszélyes áruk közúti belföldi szállításának szabályai
284/2023. (VI. 30.) Korm. rendelet a Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Megállapodás „A” és „B” Melléklete kihirdetéséről, valamint a belföldi alkalmazásának egyes kérdéseiről	A veszélyes áruk közúti belföldi szállításának szabályai
156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírságolással összefüggő hatósági feladatokról	A veszélyes áruk szállításáról szóló előírások (ADR) betartásának elmulasztása esetén kiszabható díjtételei
IG-RÜ-38 Rendszerüzemeltetés Tűzvédelmi Szabályzat	Tárolással kapcsolatos használati szabályok, Önmelegedő anyagokkal végzett tevékenységek szabályai, Munkavállalók tűzvédelmi feladatai
VIG-3 Egészségvédelmi és Biztonságtechnikai Szabályzat	Veszélyes áruk közúti szállítása, Éghető hulladékok tárolási szabályai, Munkavállalók tűzjelzéssel, tűzoltással és műszaki mentéssel kapcsolatos feladatai
VIG-20 Környezetvédelmi szabályzat	Hulladékok nyilvántartása
MU-ELI-17 Veszélyeshulladék-gyűjtők üzemeltetési szabályzata	Veszélyeshulladék-gyűjtőhelyek üzemeltetésére és a veszélyes hulladékok gyűjtésére, tárolására vonatkozó részletes szabályok
IG-26 Szagosítási Ügyrend	A szagosítással kapcsolatos tevékenységek szabályozásai

4. MELLÉKLETEK

Melléklet száma	Melléklet címe
1. sz. melléklet	Veszélyes hulladék azonosító tábla
2. sz. melléklet	Veszélyes áruk jegyzéke
3. sz. melléklet	Fuvarkísérő okmány
4. sz. melléklet	Veszélyes hulladék fuvarkísérő okmány
5. sz. melléklet	ADR Kisokos

5. A SZABÁLYZATBAN TÖRTÉNT LEGFŐBB VÁLTOZÁSOK

	Változás leírása
	Új szabályzat.